

Ευαγγελικό Ανάγνωσμα Κυριακής των Αγίων Πατέρων

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Κυριακή των Αγίων Πατέρων, Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Ιω. ιζ´ 1-13 (28-05-2023)

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπε·
πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε,
καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ
αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον
ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ
ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ
σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἐφάνέρωσά σου τὸ
ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. Σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς
δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι
παρὰ σοῦ ἐστίν· ὅτι τὰ ρήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον,

καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἶσι, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστὶ καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὥσιν ἕν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὐς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

Νεοελληνικὴ Απόδοση

Εκεῖνο τον καιρό, ο Ιησούς αφού σήκωσε τα μάτια του στον ουρανό, εἶπε: «Πατέρα, ἔφτασε ἡ ὥρα· φανέρωσε τὴ δόξα του Υἱοῦ σου, ὥστε κι ὁ Υἱός σου νὰ φανερώσῃ τὴ δική σου δόξα. Εσύ του ἔδωσες ἐξουσία πάνω σε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· ἔτσι κι αὐτός θὰ δώσει τὴν αἰώνια ζωὴ σε ὅλους αὐτοὺς που του ἐμπιστεύτηκες. Καὶ νὰ ποῖα εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ: Ν' ἀναγνωρίζουν οἱ ἀνθρώποι ἐσένα ὡς τὸν μόνον ἀληθινὸ Θεό, καθὼς κι ἐκείνον που ἐστείλες, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Εγὼ φανέρωσα τὴ δόξα σου πάνω στὴ γῆ, αφού ὀλοκλήρωσα τὸ ἔργο που μου ἀνέθεσες νὰ κάνω. Τώρα λοιπὸν ἐσύ, Πατέρα, δόξασέ με κοντὰ σ' ἐσένα με τὴ δόξα που εἶχα κοντὰ σου προτοῦ νὰ γίνῃ ὁ κόσμος. Εγὼ σε ἔκανα γνωστὸ στοὺς ἀνθρώπους που τοὺς πῆρες μέσα ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ μου τοὺς ἐμπιστεύτηκες. Ἀνήκαν σ' ἐσένα, κι ἐσύ τοὺς ἔδωσες σ' ἐμένα, κι ἔχουν δεχτεῖ τὸν λόγο σου. Αὐτοὶ τώρα ξέρουν πὼς ὅλα ὅσα μου ἔδωσες προέρχονται ἀπὸ σένα· γιατί τὶς διδαχὲς που μου ἔδωσες, ἐγὼ τὶς ἔδωσα σ' αὐτοὺς, κι αὐτοὶ τὶς δέχτηκαν καὶ ἀναγνώρισαν πὼς πραγματικὰ ἀπὸ σένα προέρχομαι, καὶ πίστεψαν πὼς ἐσύ με ἐστείλες στὸν κόσμο. Εγὼ γι' αὐτοὺς παρακαλῶ. Δὲν παρακαλῶ γιὰ τὸν κόσμο, ἀλλὰ γι' αὐτοὺς που μου ἔδωσες, γιατί ἀνήκουν σ' ἐσένα. Κι ὅλα ὅσα εἶναι δικά μου εἶναι καὶ δικά σου, καὶ τὰ δικά σου εἶναι καὶ δικά μου, καὶ δι' αὐτῶν θὰ φανερωθεῖ ἡ δόξα μου. Τώρα δὲν εἰμαι πια μέσα στὸν κόσμο ἐνῶ αὐτοὶ μένουν μέσα στὸν κόσμο, κι ἐγὼ ἔρχομαι σ' ἐσένα. Ἄγιε Πατέρα, διατήρησέ τοὺς στὴν πίστη με τὴ δύναμη του ὀνόματός σου που μου χάρισες, γιὰ νὰ μείνουν ἐνωμένοι ὅπως ἐμεῖς. Ὅταν ἤμουν μαζί τοὺς στὸν κόσμο, ἐγὼ τοὺς διατηροῦσα στὴν πίστη με τὴ δύναμη του ὀνόματός σου. Αὐτοὺς που μου ἔδωσες τοὺς φύλαξα, καὶ κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν χάθηκε παρὰ μόνον ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀπώλειας, γιὰ νὰ ἐκπληρωθοῦν τὰ λόγια τῆς Γραφῆς. Τώρα ὁμως ἐγὼ ἔρχομαι σ' ἐσένα, καὶ τὰ λέω αὐτὰ ὅσο εἰμαι ἀκόμα στὸν κόσμο, ὥστε νὰ ἔχουν τὴ δική μου τὴ χαρὰ μέσα τοὺς σ' ὅλη τὴν πληρότητά της».

Νικαίας τὸ καύχημα, Οἰκουμένης ἀγλάϊσμα

Τὴν ἐβδόμη κατὰ σειρά Κυριακὴ ἀπὸ τὸ Πάσχα, ἡ Ἐκκλησία τοποθετεῖ τὴν εορτὴ

των Αγίων 318 Θεοφόρων Πατέρων, οι οποίοι συγκρότησαν την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο στη Νίκαια το 325 μ.Χ. Η Α΄ Οικ. Σύνοδος συγκλήθηκε σε κλίμα ελευθερίας και ισοτιμίας, που επεκράτησε μεταξύ των θρησκευμάτων μετά το Διάταγμα του Μεγάλου Κωνσταντίνου περί ανεξιθρησκείας. Στη Σύνοδο αυτή έδωσε την μαρτυρία τους υπέρ της πίστεως ο Άγιος Σπυρίδων ο θαυματουργός, ενώ με την πολύτιμη συμβουλή του τότε διακόνου και μετέπειτα Πατριάρχου Αλεξανδρείας Μεγάλου Αθανασίου, συντάχθηκαν τα 6 πρώτα άρθρα του συμβόλου της Πίστεως.

Ο σημερινός εορτασμός, μια Κυριακή πριν την Πεντηκοστή, θεσπίστηκε για να τονιστεί η θεότητα του προσώπου του Χριστού και η μεγάλη σημασία αυτής της αλήθειας για ολόκληρη την Εκκλησία. Όπως χαρακτηριστικά εξηγείται μέσα στο συναξάρι της εορτής «ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, αφού ενσαρκώθηκε, αφού φόρεσε την ανθρώπινη σάρκα και αφού εκπλήρωσε όλο το σωτηριώδες σχέδιο του – τη πραγμάτωση της θείας οικονομίας-, ανελήφθη στους ουρανούς ως Θεός και ως άνθρωπος συγχρόνως, και κάθισε στα δεξιά της μεγαλοσύνης του Θεού και Πατρός. Αυτό ακριβώς διακήρυξαν οι Άγιοι Πατέρες και με τις θεολογικές αποφάσεις που πήραν σ' αυτή την Σύνοδο «Πατρός και Υιού και Πνεύματος Αγίου, μίαν ουσίαν εδογμάτισαν και φύσιν», ότι δηλαδή ο σαρκωθείς Υιός και Λόγος του Θεού ήταν τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, ομοούσιος με τον Πατέρα, και αυτό εναντίον της αιρέσεως του Αρείου, ο οποίος δίδασκε ότι ο Χριστός δεν ήταν Θεός, δεν ήταν διπλούς στη φύση αλλά ήταν μόνο ως άνθρωπος. Απέρριπτε ουσιαστικά με άλλα λόγια την θεότητα του Χριστού.

Η προσευχή του Χριστού υπέρ των μαθητών του και υπέρ των μελών της Εκκλησίας

Η ευαγγελική περικοπή που διαβάζετε σήμερα, είναι ένα απόσπασμα από την αρχιερατική προσευχή του Κυρίου την οποία απήγγειλε, λίγο πριν αναχωρήσουν με τους μαθητές από το υπερώο όπου έλαβε χώρο ο Μυστικός Δείπνος. Ο Διδάσκαλος μετά την παράδοση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας, συνομίλησε αρκετά με τους Μαθητές Του και η συνομιλία έληξε με μια προφητεία – μια ενθαρρυντική ρήση του Ιησού Χριστού «Εν τω κόσμω θλίψιν έξετε, αλλά θαρσείτε εγώ νενίκηκα τον κόσμον». (Ιω. ιστ' 13).

Η αρχιερατική αυτή προσευχή είναι μια συνομιλία του Υιού και Λόγου του Θεού μετά του ουρανίου Πατρός και χωρίζεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αναφέρεται στο σκοπό της αποστολής του Ιησού Χριστού στον κόσμο. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στη βεβαίωση του Ιησού Χριστού για την εκπλήρωση του έργου του μέσα στον κόσμο και το τρίτο μέρος αναφέρεται στην καθιέρωση των Μαθητών ως συνεχιστών του έργου του Ιησού Χριστού. Είχε τρία αιτήματα: υπέρ Εαυτού, υπέρ των Αποστόλων και υπέρ της Εκκλησίας.

Γιατί ο Ιησούς αφήνει τον παραμυθητικό και παραινετικό τόνο των υποθηκών προς τους Μαθητές και στρέφει το βλέμμα του προς τον Πατέρα και συνδιαλέγεται; Για να διδάξει και μας, κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, πως όταν βρισκόμαστε σε ώρες δοκιμασίας και πειρασμού να καταφεύγουμε στον ουράνιο Πατέρα μας' για ν' αντιμετωπίσουμε το μίσος και τους διωγμούς των ανθρώπων. Ο σκοπός της παρουσίας του Ιησού Χριστού στον κόσμο είναι η σωτηρία του ανθρωπίνου γένους: «ίνα παν ο δέδωκας αυτώ δώση αυτοίς ζωήν αιώνιον». Αυτή η αιώνια ζωή είναι η αποκάλυψη του Θεού στον κόσμο, η γνώση του αληθινού Θεού, αλλά και η πίστη στον Ιησού Χριστό ως Υιό του Θεού και απεσταλμένο του Πατρός για την σωτηρία του κόσμου: «Αύτη δε ἐστίν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τον μόνον αληθινόν Θεόν και ὁν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν».

«Εφάνέρωσά σου το ὄνομα τοις ανθρώποις»

Η γνώση και επίκληση του ονόματος του Θεού δεν είναι ένα εξωτερικό καθήκον ή μια θρησκευτική δοξασία. Είναι θεμελιώδης αλήθεια ύπαρξης και νοήματος ζωής που μας φανέρωσε ο Χριστός και πρέπει να εμπιστευόμαστε, επιζητώντας με πολλή ταπείνωση το έλεος του. Με τη συνεχή αυτή επίκληση μαστίζουμε τους εχθρούς μας τα παρακλάδια του διαβόλου δαίμονες, αγιαζόμαστε και σωζόμαστε. Ο λόγος του Χριστού επιμένει ν' ανατρέπει τη λογική μας. Μας λέει ότι υψωνόμαστε κάθε φορά που θυσιαζόμαστε. Δοξαζόμαστε κάθε φορά που μαθαίνουμε να υπομένουμε πειρασμούς, συκοφαντίες, αδικίες. Καταξιωνόμαστε κάθε φορά που συγχωρούμε, κάθε φορά που σταυρώνουμε τον εαυτό μας και τα πάθη του.

Η «ενότητα», επιτακτικό ζητούμενο της εποχής μας

Σε συνάφεια με την εορτή των Αγίων Πατέρων, ένας άλλος σκοπός που η Εκκλησία μας παραθέτει αυτή την περικοπή είναι και ο εξής: Η αίρεση του αρειανισμού διέσπασε το ενιαίο φρόνημα του λαού για το ανθρώπινο πρόσωπο του Χριστού, ενώ ο Κύριος ζήτησε στην Αρχιερατική Προσευχή «ίνα ὡσιν εν», να είναι ένα (οι Μαθητές) και όσοι πίστευαν σε αυτόν.

Το ζήτημα της ενότητας μεταξύ των ανθρώπων είναι από τα πλέον δύσκολα, αν αναλογιστούμε την παγκόσμια, αλλά και την προσωπική ιστορία του καθενός μας. Ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου η σύγχρονη βαβυλωνία της ατομοκεντρικότητας, της «πολυ-πολιτισμικότητας» και της «αλληλεγγύης» μεταξύ των λαών, σφυροκοπούν τα θεμέλια της κοινωνίας, διαβρώνοντας αντίστοιχα κάθε ευαισθησία προς τον πλησίον και κάθε δυνατότητα συμφωνίας στο πολιτισμικό και πνευματικό πεδίο για αντιμετώπιση των δυσκολιών που διέρχεται η πατρίδα μας. Το ότι η ενότητα προϋποθέτει την ταύτιση στα θέματα της πίστεως, το εκφράζει η

Εκκλησία μας σε κάθε Θεία Λειτουργία, όταν λίγο πριν κοινωνήσουμε μας καλεί να ζητήσουμε από τον Χριστό «την ενότητα της πίστεως καί τήν κοινωνίαν του Αγίου Πνεύματος» και να εμπιστευτούμε σε Αυτόν «εαυτούς καί αλλήλους καί πάσαν τήν ζωήν ημών».

Η κοινωνία με τον Τριαδικό Θεό, εξασφαλίζει την γνησιότητα της ανθρώπινης ενότητας. Η γνήσια ενότητα υπάρχει επίσης με τη θεωρία του Θεού: «και εγώ την δόξα ην δέδωκας μοι δέδωκα αυτοίς ίνα ώσιν εν...θέλω όπου ειμί εγώ κακείνοι ώσι μετ' εμού, ίνα θεωρώσι την δόξαν την εμήν...» (Ιω. ιζ' στ.22). Όλα αυτά δείχνουν ότι όταν οι άνθρωποι βιώνουν την δόξα της Αγίας Τριάδος στην ανθρώπινη φύση του Χριστού, όταν είναι συνδεδεμένοι με τον Χριστό, τότε είναι και μεταξύ τους ενωμένοι. Στην αρχιερατική προσευχή δεν γίνεται λόγος για μια εξωτερική ενότητα, που είναι αποτέλεσμα εξωτερικών προσπαθειών και γνωρισμάτων και που είναι προσδοκία του μέλλοντος, αλλά για ενότητα στο Σώμα του Χριστού, που δόθηκε την ημέρα της Πεντηκοστής και είναι πραγματικά παρούσα.